

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. VI. Quâ ratione Hincmarus libertates Ecclesiae Gallicanae defendisse videatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

minationem intentatis, erga Regem nostrum gerere debeamus. Quapropter Domine Pater Reverendissime consulite secundum privilegium Sedis vestre subjectioni nostra, ne talia nobis cujuscunque suggestione mandatis, unde inter Episcopalem auctoritatem, & Regalem potestatem, inter Ecclesiam, & Rempublicam scandalum possit oriri. An negotium ulterius cum Hincmaro processerit, antiqua monumenta non docent. Solida fortassis visa est illi Hincmari ratio.

C A P U T V I.

Quâ ratione Hincmarus libertates Ecclesiæ Gallicanæ defendisse videatur.

1. **I**N negotiis, quæ suprâ retulimus non itâ laudabiliter se gessit Hincmarus Remensis, ut Ecclesiæ Gallicanæ glorandum sit talem habuisse suarum libertatum defensorem. Sed hanc illi Prælato laudem tribui puto, quod Canonum auctoritatem Summorum Pontificum Decretalibus prætulisse videatur, eoquæ prætextu tam pertinaciter suorum consiliorum executionem prosecutus sit, prohibentibus licet Romanis Antistitibus.

2. Acerrimè quidem Canonum executionem prosequi visus est, sed nescio an laudandus sit in eo ejus zelus. Ut enim propriæ securitati consulere, aut fortè livori faceret satis, Canones, quos desideriiis suis accomodabat, observari pertinaciter postulabat. Præcipuum ejus studium fuit circa Canonem Africanum prohibentem appellationes à Judicibus, quos partes elegissent; quia scilicet hæc appellationis prohibitio, quam, ut diximus cap. 4. perperam affingebat Concilio Africano, viani omninò præclusisset Ebbone, ne propriam Sedem resumeret, & ab ea ipsum Hincmarum sibi suffectum expelleret; Rothaldum, qui cum aliis Episcopis, & Lothario Imperatore Ebbonem restituerat post mortem Ludovici Pii, quemque idem Hincmarus deponendum curaverat, Clericos item ab Ebbone post suam restitutionem, & antequam rursus deponeretur, ordinatos, atque urgente Hincmaro dejectos, à omni spe recuperandi gradus privasset, eo quod Judices, à

quibus damnati fuerant, elegissent, ut eis objiciebat; *Secundam* Canoniam institutionem elegit sibi (Ebbo) per consensum Synodi Episcopos Judices peccatorum suorum, quos Canones electos appellant. De quibus scriptum est in Concilio Africano cap. 36, ut ab electis Judicibus provocare non liceat. Hincmarus opusc. 2. contra Gothesc. cap. 36. absque dubitatione confido quia illud, quod in prefato Carthagenensis Concilii Capitulo sine ulla interpellatione subsequitur Decretum vestri moderaminis nequaquam prateriret; sanè, inquit, si ex consensione partium electi fuerint Judices, etiam à pauciore numero quam constitutum est, non liceat provocare. Qui numerus constitutus in 12. superiori Capitulo demonstratus, & consensus partium expetit in dijudicatione Rothaldi constat fuisse completus. Hincmarus tom. 2. n. 17. epist. ad Nicolaum Papam.

3. Eo prætextu, vel alio simili multoties, diuque Summis Pontificibus reluctatus est, sed tandem eorum præceptis cessasse negari non potest; æquiusque esset ejus obedientiam imitari, quam contumaciam laudare; *Semper*, inquit epist. ad Nicolaum Papam, quæ est 26. tom. 2. editionis Sirmondi, & Apostolica Sedis, & ejus Rectoribus, postquam me nosse potui, pro meo scire, & posse fidelis, & devotus, & humilis, ac **SUBJECTVS EXTITI**, sum, & adjuvante Domino, permanebo. Multa his similia, tum in illa epistola, tum in quibusdam aliis leguntur, ex quibus intelligitur, illum, etiam cum supremo Christi Vicario repugnaret, ejus potestatem agnovisse, illique parere videri voluisse. Sed quæ fuerit ejus circa Canones sententia videamus.

4. Decoquere non poterat, ut Jura Metropolitanorum imminuerentur prætextu Decretalium, quæ suppositæ antiquis Pontificibus ante annos circiter 80. & in lucem emissæ fuerant. Ideoque illis Canones ab Ecclesia universa, præsertim à Summis Pontificibus receptos opponebat, insinuans potius parendum Canonibus, qui diuturno usu, ac Præfulum Romanorum Decretalibus comprobati fuissent, quam Decretalibus aliis, quæ cum illis pugnabant. *Si illa*, inquit scribens ad Hincmarum Laudunensem opusc. 55. Capitem cap. 43. quæ de prefatorum Pontificum Apostolica Sedis Epistolis dicis recipiendos venerandos Canones esse, qui quod vis dicis sanctum & licitum, & quod non vis non sanctum, & illicitum, ac si in voluntate tua cuncta sint posita, & non sit qui tua posita resistere voluntati, pande nobis quasumus, quid censeas de eorum Decretis, qui

post Nicanum Concilium, & alia Catholica Concilia observanda Decretalia constituta de eisdem Sacris Canonibus promulgata sanxerunt, sicut Siricius, Innocentius, Zosimus, Bonifacius, Celestinus, Leo, Hilarius, Symmachus, Gelasius, Hormisdas, Gregorius, & quique alii, quorum Decreta Ecclesia Catholica, & Patres, ac Prædecessores nostri servanda tenuerunt & venerati sunt. Et quoniam in quibusdam à præfatis, quos appellas Canones dissonant, magistratū censurā decerne, quæ ex his sequi, & quæ refutare debeamus. Et tom. 2. n. 36. epist. ad eundem Hincmarum Laudunensem; Ego Decretales Epistolas Sedis Apostolicæ diversis temporibus pro diversorum Patrum consolatione vel consultatione ab eisdem Sedis Pontificibus datas & venerabiliter suscipio, & venerabiliter suscipiendas dico & scribo, & sacrosanctorum Conciliorum Canones CVM DECRETIS APOSTOLICÆ SEDIS ex ejusdem Sacri Canonibus promulgatis, & recipiendos, & custodiendos, & servandos, sicut supra ostendit, profiteor. Suppositas igitur antiquiorum Pontificum Epistolas, quarum tamen falsitatem non omninò perspectam habebat, confert cum Canonibus ubique receptis, & per Epistolas veras Summorum Pontificum confirmatis; At non disputat utrū Summi Pontifices possint, interveniente legitimā causā Canones temperare.

5. Inanis erat subtilitas Hincmari Remensis, cum Gelasium Papam Decretalibus Summorum Pontificum reverentiam, non autem exactam obedientiam præstandam voluisse interpretabatur, adverbium venerabiliter magis attendens, quàm participium recipiendas. Ista enim sunt verba Gelasii in Concilio Romano anno 494. Item Decretales Epistolas, quas Beatissimi Papæ diversis temporibus ab urbe Romana pro diversorum Patrum consultatione dederunt VENERABILITER RECIPIENDAS. Quod autem hæc vox venerabiliter obedientiam, ac subjectionem non solum non excluderet, sed etiam eximiam requireret, apertissimè colligitur ex eo quod Gelasius paulò ante de Epistola S. Leonis ad Flavianum, quæ veluti fidei regula circa Mysterium Incarnationis ab Ecclesia universa semper fuit habita, sic statuit; Item Epistolam B. Leonis Papæ ad Flavianum Constantinopolitanum Episcopum destinatam, cujus textum quispiam si usque ad unum iota disputaverit, & non eam in omnibus VENERABILITER RECEPERIT; anathema sit. Hinc infer quid sit VENERABILITER RECIPERE Decretales Summorum Pontificum ex sensu Gelasii.

6. Fortassis etiam quia Hincmarus alicubi pro consultatione lege-

legerat *consolatione*, putabat illas Decretales, non tanquam disciplinæ regulas exequendas, sed quasi pro consolandis afflictis scriptas, cum veneratione tantum suscipiendas.

7. Imò licet Canones tantopere commendaret, ubi suis consiliis suffragabantur, illis per Sedem Apostolicam aliquando derogari curabat; Quod certissimum est argumentum ex ipsius mente Summum Pontificem non ita esse Canonibus subiectum, ut ab iis recedere, vel ab iis alios solvere non possit. Etenim Hincmarus à Benedicto III. & à Nicolao Primo privilegium postulavit, quo solius Romani Pontificis iudicio reservaretur, licet ex primo Canone Concilii generalis Ephesini à Concilio Provinciali, saltem in certis casibus posset deponi; *si quisquam Metropolita Provincia (verba sunt Canonis Ephesini) derelicta sancta, & œcumenicâ Synodo, aut accessit ad illorum defectionis confessum (qui se à Concilio sejunxerant) aut accedet in posterum, sive cum Celestio sensit, aut sentiet, ipse nihil amplius poterit agere adversus Provincia Episcopos, ut qui jam inde à Synodo totius Ecclesiasticæ communionis expers sit factus, & prorsus inutilis, sed & Episcopis illius Provincia, circumque vicinis Metropolitibus recta sentientibus subiacet, ut omnino dejectus sit à Sede Episcopatus.* Verba verò privilegii à Nicolao Primo concessi Hincmaro sunt ista; *nullius excommunicationis, vel obligationis, seu condemnationis sententia SINE DECRETO ROMANI PONTIFICIS tenearis adstrictus; sed si à quocunque, vel undecunque fueris compellatus, ut debeat iudicari, Apostolici Papa iudicio te reservari nostrâ, imò B. Petri autoritate decernimus: nec alterius cuiuscunque Juri, vel iudicio te subijci, EXCEPTA POTESTATE SEDIS ROMANÆ PONTIFICIS, nec ad alterius Provincia Primatis Synodum, nisi ex communi placito posse convocari mandamus.* Similia continet datum à Benedicto III. privilegium.

8. Hanc privilegii partem defendit Hincmarus epist. 44. quæ est ad Episcopos Diœcesis Remensis cap. 24. autoritate S. Leonis epist. 84. quæ Anastasium Theffalonicensem Episcopum sanctæ Sedis Vicarium monet, non potuisse sine sua autoritate deponi Metropolitanum; *sed etiam si quid grave, intollerandumque committeret (Nicopolitanus Metropolita) nostra erat expectanda censura; ut nihil prius ipse decerneres, quam quid nobis placeret agnosceres.* Fuit autem hæc Epistola scripta post Concilium Ephesinum, cujus Canon mox relatus Metropolitanorum judi-

judicium Episcopis Provinciæ, & vicinis Metropolitibus permittit; sed ante Concilium Chalcedonense, cuius Canones nonus & decimus septimus Primati, aut Episcopo Constantinopolitano illud iudicium tribuunt; ne putes idem S. Leonem, cumque secutos Pontifices idem Metropolitanorum iudicium sibi reservasse; quod Concilium Chalcedonense Ephesino derogasset; sed quod hanc à Christo facultatem accepisset, cui non possit à Canonibus quidquam detrahi.

9. Sed quis magis impugnat, quam Hincmarus regulam illam quâ volunt aliqui libertates Gallicanas niti, quod scilicet summus Pontifex Conciliorum Canonibus ita subsit, ut ei resistere liceat, si quid adversus Canones moliatur. Licet enim Hincmari referret ad tuendum suum privilegium non subeundi alterius quam Romani Pontificis iudicii, Canones 9. & 17. Chalcedonenses defendere, ut illud cum jam esset Concilii œcumenici autoritate munitum, non cogeretur sanctæ Sedi acceptum referre: Tamen in opusc. 55. capitulum scilicet cap. 23. & cap. 24. Canones illos vi carere affirmat ex eo quod à Romanis Pontificibus non fuerint recepti, quod probat testimoniis sanctorum Leonis, Gregorii, & Gelasii. Prolixiora sunt illa capitula quam ut hic exscribi debeant. Videantur, si lubet, apud ipsummet Autorem loco citato.

C A P U T VII.

De praxi libertatum Ecclesiæ Gallicanæ circa Canones octavæ Synodi.

1. **I**llustrissimus Petrus de Marca lib. 2. cap. 17. num. 1. Argumentum in favorem libertatum Gallicanarum trahit à non acceptatis, & non observatis statim aliquibus Canonibus octavæ Synodi Constantinopoli habitæ sub Hadriano II. Colligit autem non fuisse receptos, tum ex eo quod Hincmarus illorum in suis litteris non meminert, tum quod Ademarum tradat constituta inibi fuisse aliqua Canonibus antiquis adversa; tum denique quod Concilium illud variis Ca-

Q noni-